

Vaara-alueet

Määräyksen tausta ja säädösperusta

Määräys annetaan ilmailulain (864/2014) 11 §:n nojalla. Pykälän mukaisesti Liikenteen turvallisuusviraston määräyksellä tai päätöksellä voidaan osoittaa vaara-alueiksi alueita, joissa vaihtelevasti määräaikoina saatetaan harjoittaa ilma-alusten lentoturvallisuuden vaarantavaa toimintaa. Määräyksellä vahvistetaan pysyvät vaara-alueet. Määräyksessä tarkoitettujen alueiden lisäksi Liikenteen turvallisuusvirasto voi omasta aloitteestaan tai hakemuksesta perustaa vaara-alueen myös omalla päätöksellään.

Määräyshankkeella tehdään vaara-alueita koskevat muutokset määräyksen liitteeseen 1, jossa esitetään pysyvät vaara-alueet. Määräykseen lisättäisiin lisäksi informatiivinen teksti vaara-alueella tapahtuvan toiminnan luonteesta ja siitä, ettei siellä toimivilla ilma-aluksilla ole välttämättä kykyä väistä alueelle lentäviä muita ilma-aluksia.

Vaara-alue on alue, jonne ilma-aluksen päällikön harkinnan mukaan voidaan lentää, mutta alueen status kertoo, että alueella voi olla ilmailulle vaarallista toimintaa. Ilmailulle vaarallisen toiminnan harjoittaminen vaatii vaara-alueen aktivoimista. Vaara-alueita koskevaa ilmailumääräystä ja sen liitettä tulee aina lukea yhdessä ilmailulain, ilmatilan hallintaa ohjaavan käsikirjan (ASM-käsikirja) sekä ilmailutiedotusjärjestelmän (AIP) kanssa kokonaiskuvan saamiseksi.

Ilmailulain 57 §:n mukaisesti ilma-aluksen tai laitteen päällikön on ennen lennon aloittamista varmistauduttava siitä, että ilma-alus tai laite on lentokelpoinen ja että lento on muutoinkin valmisteltu säännösten ja määräysten mukaisesti. Päällikön on huolehdittava siitä, että lento suoritetaan turvallisesti ja että lennolla noudatetaan säännöksiä ja määräyksiä.

Vaara-alueita varataan muun muassa Puolustusvoimien, purjelentojen, hätärakettiammuntojen ja miehittämättömien ilma-alusten käyttöön. Vaara-alueella tapahtuvaa toimintaa voisi olla esimerkiksi miehittämättömän ilma-aluksen käyttäminen näköyhteyden ulkopuolella (*nk. BVLOS-toiminta*). Toiminnasta miehittämättömillä ilma-aluksilla määrätään ilmailumääräyksellä OPS M1-32, Kauko-ohjatun ilma-aluksen ja lennokin lennättäminen. Määräyksen lähtökohtana on, että kauko-ohjattu ilma-alus väistää muita ilma-aluksia. Tästä pääsäännöstä voidaan kuitenkin poiketa toimittaessa sille erikseen varatulla alueella, kuten vaara-alueella.

Määräyksen valmistelu

Määräys on valmisteltu Liikenteen turvallisuusvirastossa virkatyönä. Muutoksessa huomioidaan toimijoiden esittämiä tarpeita uusiksi vaara-alueiksi ja alueiden muutoksiksi. Alueet on toteutettu yhdessä toimijoiden kanssa.

Suomen ilmailuliiton kanssa yhteistyössä on sovittu, että esitettyä vaara-aluetta ei toteuteta. Muutoin alueet toteutettaisiin esitysten mukaisesti. Esitetyt muutokset hyväksyttäisiin Puolustusvoimien miehittämättömän ilmailun ja muun harjoitustoiminnan, yleisilmailun sekä Nordkalk Corporationin kaivostoiminnan toimintaedellytysten takaamiseksi.

Määräysmuutoksen käynnistänyt määräyshankepääätös on julkaistu Trafín internet-sivulla ja se on toimitettu myös sääntelyn sidosryhmäjakeluun ilmoittautuneille. Vaara-alueita koskeviin muutoksiin on voinut lausua aiemmin, kun sidosryhmiltä on pyydetty lausuntoa esitetyistä ilmatilamuutoksista kokonaisuudessaan. Lausuntopyyntö on julkaistu Trafín internet-sivuilla.

Esitettyihin uusiin ja muuttuneisiin alueisiin on voinut esittää kommentteja 19.2 – 19.3 välisenä aikana. Lausuntoajan puitteissa lausunnon on toimittanut ANS Finland Oy, jolla ei ollut lausuttavaa esitettyihin muutoksiin.

Arvio määräyksen vaikutuksista

Muutoksella ei ole vaikutusta viranomaisen toimintaan, vaan määräyksellä vahvistetaan ilmailulain (864/2014) 11 §:n mukaisesti uudet pysyvät vaara-alueet.

Määräyksen vaikutukset asiakkaiden toimintaan ovat hyvin vähäiset. Hyväksytyt uudet vaara-alueet tulee huomioida operoinnissa ja ne voivat tietyissä tapauksissa rajoittaa ilmailua ko. alueilla. Alueiden muuttaminen edellyttää muutoksia ilmailukarttoihin, minkä johdosta ne joudutaan uusimaan. Asiakkaille aiheutuu näin ollen kustannuksia uusien karttojen hankkimisesta. Koska alueet toteutetaan asiakkaiden esityksestä on uusilla alueilla positiivisia vaikutuksia alueiden toimijoihin.

Jotta uusilla vaara-alueilla ja muutoksilla ei olisi negatiivisia turvallisuusvaikutuksia, niistä on tiedotettava kattavasti.

Määräyksellä ei ole vaikutuksia ympäristöön, esteettömyyteen eikä tasa-arvoon.

Yksityiskohtaiset perustelut

Määräyksen liitettä 1 muutetaan siten, että hyväksytään Puolustusvoimien miehittämättömän ilmailun ja muun harjoitustoiminnan, yleisilmailun sekä Nordkalk Corporationin kairostoiminnan esitykset uusiksi vaara-alueiksi toimintaedellytysten takaamiseksi. Suomen ilmailuliiton kanssa yhteistyössä on sovittu, että heidän esittämää vaara-aluetta ei toteuteta. Muutoin alueet toteutettaisiin esitysten mukaisesti.

Toteutetut alueet eivät välttämättä vastaa täysin alkuperäisiä esityksiä, vaan niitä on muokattu muuhun ympäristöön sopiviksi ja huomioon on otettu myös eri käyttäjien tarpeet samalla alueella.

Määräyksen aikataulu

Määräys annetaan 20.4.2018 ja se tulee voimaan 26.4.2018 AIRAC-päivänä.

Määräyksestä viestiminen

Määräyshankkeesta viestitään trafi.fi -sivustolla sekä sen etenemisestä tiedotetaan ilmailun sääntelyn sidosryhmäjakeluun ilmoittautuneita. Valmis määräys julkaistaan ilmailumääräyskokoelmassa ja Finlex-lakitietopalvelussa.